

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียนในระบบอีเลิร์นนิ่ง
รายวิชาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน
Achievement and satisfaction of learners in e-Learning System on
The Use of Information Technology for Instruction Course

ศิริชัย นามบุรี*

บทคัดย่อ

อีเลิร์นนิ่งเป็นระบบการเรียนการสอนยุค ICT ที่เน้นการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และแหล่งเรียนรู้
เครือข่ายในอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือ สนับสนุนผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี การศึกษา
ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน และเพื่อประเมินความ
พึงพอใจของผู้เรียนรายวิชาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนของนักศึกษาปริญญาโท
สาขาการสอนอิสลามศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 42 คน จัดการเรียนการสอน
แบบอีเลิร์นนิ่งโดยใช้ซอฟต์แวร์เปิด Moodle LMS เป็นระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ โดยทำการทดลอง
เรียนเนื้อหาทั้งหมด 8 หน่วยการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2553 ผลการศึกษาพบว่าคะแนน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกหน่วย
การเรียนรู้ ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพการเรียนการสอนในระบบอีเลิร์นนิ่งอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : อีเลิร์นนิ่ง การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน

---

* อาจารย์ประจำสาขาคอมพิวเตอร์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์
คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Abstract

E-learning is an instruction system in the ICT age that focuses on electronic media and electronic learning resources in the Internet as a tool. E-Learning support student-centered learning method as well. The purpose of this study are to compare the learning achievement score before (pretest) and after learning (posttest) and to evaluate learning satisfaction on the Information Technology for Instruction courses of postgraduate students of Yala Rajabhat University, Islamic Studies Curriculum, Faculty of Education by 42 learners. This study using the Moodle LMS is a learning management system software. This research was conducted on a total content of 8 units of study in the 3rd semester of the academic year 2010. The results showed that the average posttest learner achievement scores higher than the average pretest score are statistically significant at .01 each unit. Learners have satisfied the environments for teaching and learning in the e-Learning system based on a very level.

Keywords : E-Learning Electronic Learning Information Technology for Instruction

บทนำ

การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันซึ่งเรียกว่ายุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือไอซีที (Information and Communication Technology: ICT) ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบจากชั้นเรียนปกติซึ่งผู้สอนมีบทบาทสำคัญมาเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้โดยใช้ช่องทางและสื่อการเรียนรู้ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือรูปแบบการเรียนการสอนที่มีบทบาทสำคัญและนำมาใช้กันแพร่หลายในสถาบันการศึกษา คือการเรียนอิเล็กทรอนิกส์หรืออีเลิร์นนิง (Electronic Learning: e-Learning) ซึ่งเป็นระบบการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บริหารจัดการระบบด้วยซอฟต์แวร์ประเภทที่เรียกว่า ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้หรือ LMS (Learning Management

System) มีความสามารถในการบริหารจัดการการเรียนการสอนตั้งแต่ขั้นตอนการสร้างโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา การจัดการข้อมูลผู้สอนและผู้เรียน การสร้างและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างเนื้อหาและสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการติดตามพฤติกรรมผู้เรียน พร้อมกับรายงานผลคะแนนและพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และเป็นรายกลุ่มเรียนในแต่ละรายวิชา (1-3)

การเรียนการสอนรายวิชาในชั้นเรียนปกติแบบเดิมที่เน้นผู้สอนมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ มีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ ผู้เรียนไม่สนใจ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ผู้สอนไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายได้ ด้วยข้อจำกัดของเวลา ที่สำคัญคือไม่สอดคล้องกับสภาพ

และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุค ICT ที่ปรับเปลี่ยนไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะคิดหารูปแบบการเรียนการสอนและวิธีการใหม่ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน (4, 5) ทั้งนี้เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทความนี้ นำเสนอผลการศึกษาทดลองจัดการเรียนการสอนในระบบอีเลิร์นนิ่ง โดยใช้รายวิชาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน (The use of Information Technology for Instruction) ซึ่งเป็นรายวิชาในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (6) โดยใช้ซอฟต์แวร์เปิด (Open Source Software: OSS) คือ Moodle (Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment) ซึ่งนิยมใช้กันแพร่หลายมากกว่า 200 ประเทศทั่วโลก (7) ทำหน้าที่เป็นระบบบริหารจัดการการเรียนรู้หรือ LMS โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนและเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสภาพการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งหลังจากเรียนจบรายวิชาแล้ว ผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก อีกทั้งยังเป็นทางเลือกในการปฏิรูปการเรียนการสอนโดยใช้ ICT เป็นฐานสำหรับหลักสูตรอื่น ๆ ในทุกระดับการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาต่อไป

วิธีการ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการทดลองจัดการเรียนการสอนแบบ Pretest-Posttest Design ตัวแปรจัดกระทำที่ผู้สอนพัฒนาขึ้น คือ สภาพการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง รายวิชาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนอิสลามศึกษา บริหารจัดการเรียนการสอนด้วยซอฟต์แวร์ Moodle LMS ผ่านเว็บไซต์ <http://e-learning.yru.ac.th/eres> ของคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (8)

รูปที่ 1 หน้าจอภาพของรายวิชาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนในระบบอีเลิร์นนิ่ง

การทดลองจัดการเรียนการสอนดำเนินการในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2553 ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2554 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนอิสลามศึกษา จำนวน 42 คน ใช้เนื้อหาบทเรียนจากหนังสือของ กิดานันท์ มลิทอง (9, 10)

แปลงเป็นเอกสาร PDF (Portable Document File) การศึกษาครั้งนี้มีเนื้อหาทดลองจัดการเรียนการสอน รวมทั้งหมด 8 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยบทเรียน เรื่อง 1) เทคโนโลยีและเทคโนโลยีกการศึกษา 2) เทคโนโลยีการศึกษาและการเรียนรู้ 3) สื่อการเรียนการสอน 4) สื่อประสมและสื่อหลายมิติ 5) คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา 6) อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา 7) เว็บเพื่อการศึกษา และ 8) ผู้สอนและไอซีทีในการสอน องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนรู้แสดงได้ดังรูปที่ 2

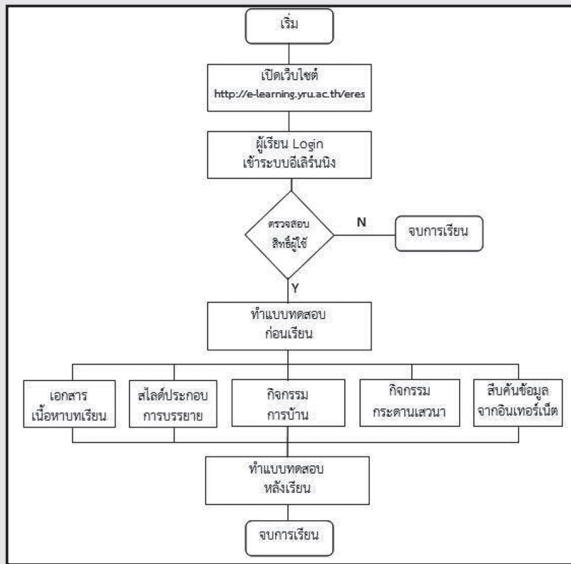
<p>Posttest: สัปดาห์ที่ 10</p> <p>คะแนนสูงสุด 10 คะแนน :</p> <ol style="list-style-type: none"> นางสาวปวีณ์ ใสใจ 10 นางสาวศุภมาส ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 <p>แสดงทั้งหมด</p> <p>Posttest: สัปดาห์ที่ 10</p>	<p>2 เทคโนโลยีการศึกษาและการเรียนรู้ (เอกสารที่ 2)</p> <p>(เวลาเรียน 8 ชม. 54)</p> <p>:: ทรัพยากรการเรียนรู้ ::</p> <p>☑ สไลด์ประกอบการสอน เทคโนโลยีการศึกษาและการเรียนรู้</p> <p>☑ สไลด์ประกอบการสอน เทคโนโลยีการศึกษาและการเรียนรู้</p> <p>:: กิจกรรมทบทวนและการประเมินผล ::</p> <p>☑ Posttest เทคโนโลยีการศึกษาและการเรียนรู้</p> <p>☑ แบบสอบถามเรียน การสอนทรัพยากรการเรียนรู้สาขาเทคโนโลยี (docx) (test002)</p> <p>☑ Posttest เทคโนโลยีการศึกษาและการเรียนรู้</p>	<p>Posttest: สัปดาห์ที่ 10</p> <p>คะแนนสูงสุด 10 คะแนน :</p> <ol style="list-style-type: none"> นางสาวปวีณ์ ใสใจ 15 นางสาวศุภมาส ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 <p>แสดงทั้งหมด</p> <p>Posttest: สัปดาห์ที่ 10</p>
<p>Posttest: สัปดาห์ที่ 10</p> <p>คะแนนสูงสุด 10 คะแนน :</p> <ol style="list-style-type: none"> นางสาวปวีณ์ ใสใจ 10 นางสาวศุภมาส ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 นางสาวณิชา ใสใจ 10 <p>แสดงทั้งหมด</p> <p>Posttest: สัปดาห์ที่ 10</p>	<p>3 สื่อการเรียนการสอน (เอกสารที่ 6)</p> <p>(เวลาเรียน 8 ชม. 54)</p> <p>:: ทรัพยากรการเรียนรู้ ::</p> <p>☑ สไลด์ประกอบการสอน สื่อการเรียนการสอน</p> <p>☑ สไลด์ประกอบการสอน สื่อการเรียนการสอน</p> <p>:: กิจกรรมทบทวนและการประเมินผล ::</p> <p>☑ Posttest สื่อการเรียนการสอน</p> <p>☑ แบบสอบถามเรียน การสอนสื่อการเรียนการสอน</p> <p>☑ Posttest สื่อการเรียนการสอน</p>	<p>Posttest: สัปดาห์ที่ 10</p> <p>คะแนนสูงสุด 10 คะแนน :</p> <ol style="list-style-type: none"> นางสาวปวีณ์ ใสใจ 15 นางสาวศุภมาส ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 นางสาวณิชา ใสใจ 15 <p>แสดงทั้งหมด</p> <p>Posttest: สัปดาห์ที่ 10</p>

รูปที่ 2 องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนรู้

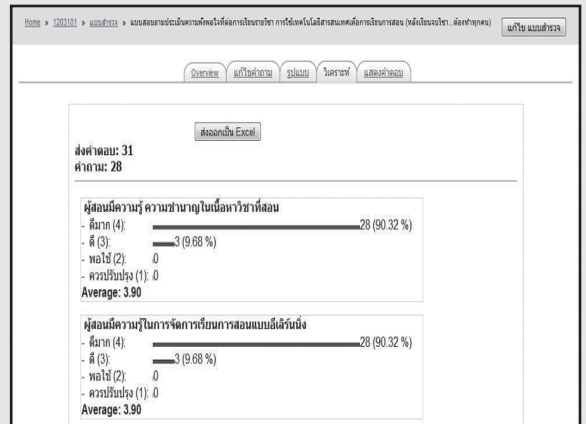
สำหรับขั้นตอนการทำกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เริ่มจากก่อนเรียนเนื้อหา ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) จากนั้นให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาบทเรียนในรูปแบบเอกสารโดยผู้สอนบรรยายสรุปด้วยสไลด์ แล้วให้ผู้เรียนทำการบ้านหรืองานมอบหมายส่งโดยการอัปโหลดทางออนไลน์ตามระยะเวลาที่กำหนด ในบางหน่วยการเรียนรู้ผู้เรียนต้องเสนอประเด็นอภิปรายในกระดานเสวนาด้วย เมื่อเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

(Posttest) และหลังจากเรียนจบเนื้อหาครบทุกหน่วยการเรียนรู้ของรายวิชาแล้ว ให้ผู้เรียนทำการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสภาพการเรียนการสอนในรายวิชา โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้สอนสร้างขึ้นในรายวิชา แบ่งข้อคำถามประเมินความพึงพอใจออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านความสามารถของระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีสอน และทรัพยากรการเรียนรู้ 4) ด้านการเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมแบบอีเลิร์นนิง และ 5) ด้านเกี่ยวกับผู้เรียนสำหรับประเมินตนเอง คะแนนความพึงพอใจแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับ 4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) และ 1 (ควรปรับปรุง) โดยผู้เรียนตอบแบบสอบถามออนไลน์หลังเรียนจบในรายวิชา ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนทุกกิจกรรมผู้เรียนจะต้องปฏิบัติด้วยตนเองทั้งในเวลาเรียนตามตารางชั้นเรียนปกติและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกเวลาเรียน โดยผู้สอนใช้เครื่องมือและความสามารถของ Moodle LMS สร้างเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนเสนอผ่านเว็บไซต์ <http://e-learning.yru.ac.th/eres> ของคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำหรับขั้นตอนการเรียนรู้และการทำกิจกรรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้แสดงได้ดังรูปที่ 3 ตัวอย่างผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนแสดงได้ดังรูปที่ 4 ส่วนบรรยายภาคในการเรียนการสอนแสดงได้ดังรูปที่ 5 ตามลำดับ

รูปที่ 3 ขั้นตอนการเรียนและองค์ประกอบแต่ละหน่วยการเรียน

รูปที่ 4 ตัวอย่างผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสภาพการเรียนการสอนในรายวิชา

รูปที่ 5 บรรยากาศขณะเรียนแบบอีเลิร์นนิ่งที่เน้นผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง

หลังจากผู้เรียนเรียนครบทุกหน่วยการเรียนรู้แล้ว ทำวิเคราะห์ผลการศึกษ โดยการเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียน (Pretest) และคะแนนหลังเรียน (Posttest) ที่บันทึกไว้ในรายวิชาโดยระบบอีเลิร์นนิ่งด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบ Paired t-test สำหรับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสภาพการเรียนการสอนของรายวิชาใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการประเมินระดับความพึงพอใจโดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.25 หมายถึง ควรปรับปรุง คะแนนเฉลี่ย 1.26 - 2.25 หมายถึง พอใช้ คะแนนเฉลี่ย 2.26 - 3.25 หมายถึง ระดับดี และคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00 หมายถึง ระดับดีมาก

ผล

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากคะแนนสอบเฉลี่ยก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ Paired T-test จากผู้เรียนทั้งหมดจำนวน 42 คน เนื้อหาในการทดลองจัดการเรียนการสอนจำนวน 8 หน่วยการเรียนรู้ พบว่าทุกหน่วยการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	การสอบ	$\bar{X}$	S.D	df	t	Sig
หน่วยที่ 1 เทคโนโลยีและ เทคโนโลยีการศึกษา	10	ก่อนเรียน	5.50	1.55	41	10.59	.00**
		หลังเรียน	8.36	1.92			
หน่วยที่ 2 เทคโนโลยีการ ศึกษาและการเรียนรู้	10	ก่อนเรียน	5.93	2.31	41	10.97	.00**
		หลังเรียน	9.07	1.23			
หน่วยที่ 3 สื่อการเรียน การสอน	10	ก่อนเรียน	4.69	1.68	41	18.11	.00**
		หลังเรียน	9.31	1.31			
หน่วยที่ 4 สื่อประสมและ สื่อหลายมิติ	15	ก่อนเรียน	8.33	2.52	41	13.09	.00**
		หลังเรียน	14.17	1.24			
หน่วยที่ 5 คอมพิวเตอร์ เพื่อการศึกษา	15	ก่อนเรียน	4.76	2.10	41	19.18	.00**
		หลังเรียน	13.90	2.56			
หน่วยที่ 6 อินเทอร์เน็ต เพื่อการศึกษา	10	ก่อนเรียน	5.64	2.67	41	8.12	.00**
		หลังเรียน	9.40	1.30			
หน่วยที่ 7 เว็บเพื่อ การศึกษา	10	ก่อนเรียน	5.57	2.42	41	9.09	.00**
		หลังเรียน	8.95	1.30			
หน่วยที่ 8 ผู้สอนและไอซีที ในการสอน	10	ก่อนเรียน	5.52	2.09	41	10.26	.00**
		หลังเรียน	8.95	0.96			

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสภาพการเรียนการสอนในรายวิชา มีผู้เรียนตอบแบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 31 คน จากผู้เรียนทั้งหมด 42 คน คิดเป็นร้อยละ 73 พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากใน

ทุกด้าน ซึ่งอยู่ในช่วงเกณฑ์ประเมิน 3.26 - 4.00 และระดับความพึงพอใจของผู้เรียนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 3.60 ซึ่งอยู่ในระดับดีมากเช่นกัน ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสภาพการเรียนการสอนรายวิชาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน

หน่วยการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D	ระดับการประเมิน
ด้านผู้สอน	3.84	0.13	ดีมาก
ด้านความสามารถของระบบบริหารจัดการเรียนรู้	3.32	0.22	ดีมาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีสอนและทรัพยากรการเรียนรู้	3.49	0.16	ดีมาก
ด้านการเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมแบบอีเลิร์นนิ่ง	3.66	0.1	ดีมาก
ด้านเกี่ยวกับผู้เรียน (ประเมินตนเอง)	3.68	0.11	ดีมาก
ภาพรวม	3.60	0.20	ดีมาก

นอกจากนั้น ผู้เรียนยังได้เสนอข้อคิดเห็นโดยการตอบคำถามแบบปลายเปิดในแบบสอบถามออนไลน์ ในประเด็นข้อดีของการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งที่ผู้เรียนเสนอข้อคิดเห็นไว้ ได้แก่ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น เปิดโอกาสได้เรียนรู้ได้ทุกที่และทุกเวลา มีความสนใจในการเรียนไม่ทำให้เบื่อเนื่องจากได้เปลี่ยนวิธีการเรียนเหมาะสมกับโลก ICT ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและทำงานเป็นทีมช่วยพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นสามารถนำระบบการจัดการ e-learning ไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในสถานศึกษาของ

ตนเองได้เป็นอย่างดี สำหรับข้อจำกัดของการเรียนในสภาพแวดล้อมแบบอีเลิร์นนิ่งที่ผู้เรียนได้เสนอแนะไว้ที่สำคัญ ได้แก่ ไม่สะดวกหากที่บ้านไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ขาดความพร้อมของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ บางครั้งเว็บไซต์อีเลิร์นนิ่งเปิดไม่ได้หรือทำงานช้า เวลาฝึกปฏิบัติในรายวิชาไม่เพียงพอ เป็นต้น

ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ ที่ผู้เรียนนำเสนอและเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เช่น ควรจัดให้มีการเรียนการสอนแบบนี้ในรายวิชาอื่น ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน อยากให้ผู้สอนทุกคน

ได้เรียนรู้การเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง จะเป็นการดีหากทางมหาวิทยาลัยจะเปิดการจัดอบรมการสร้างสื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะด้านไอซีทีแก่บุคลากรครูอิสลามศึกษาและครูอื่นๆ ที่ไม่มีโอกาสเข้ามาศึกษาในหลักสูตรและในรายวิชานี้ อยากรู้ให้ผู้สอนแนะนำโปรแกรมในการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เป็นฟรีแวร์ต่างๆ อย่างหลากหลาย เพื่อที่จะได้นำไปใช้ประโยชน์ในหน้าที่และสามารถแนะนำเพื่อนบุคลากรทางการศึกษาด้วยกันได้

วิจารณ์

ผลการจัดการเรียนรายวิชาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน จากการทดลองจัดการเรียนการสอนผ่านระบบอีเลิร์นนิ่งที่บริหารจัดการด้วย Moodle LMS ในครั้งนี้ พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนทั้ง 8 หน่วยการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยด้านการพัฒนาบทเรียนอีเลิร์นนิ่งที่ระบบการเรียนแบบอีเลิร์นนิ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นเช่นกัน (11-13) ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนบทเรียนและสามารถทำกิจกรรมการเรียนการสอนทางออนไลน์ได้ตลอดเวลา ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ (10) นอกจากนี้การเรียนการสอนโดยใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในลักษณะ ระบบอีเลิร์นนิ่งเป็นรูปแบบการเรียนที่กระตุ้นความสนใจ ผู้เรียนไม่จำเจกับสภาพการเรียนในห้องเรียนปกติที่มีผู้สอนเป็นศูนย์กลางและเป็นบรรยากาศที่น่าเบื่อ ผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือค้นหาแหล่งเรียนรู้ในอินเทอร์เน็ต

เช่น Search Engine ในการศึกษาเพิ่มเติมได้ตามความถนัดและความสนใจ สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้ง ผู้เรียนแต่ละคนสามารถควบคุมและทราบความก้าวหน้าทางการเรียนของตนได้ตลอดเวลา (14) ผ่านผลการรายงานคะแนนการทำกิจกรรม (Grade Report) นอกจากนี้ ในระบบอีเลิร์นนิ่งยังมีเครื่องมือสื่อสารอำนวยความสะดวกในการติดต่อกับผู้สอนได้ตลอดเวลาทั้งแบบไม่ประสานเวลา (Asynchronous) ได้แก่ การส่งข้อความออนไลน์ การใช้อีเมล การถามในกระดานเสวนา (Forum) และแบบประสานเวลา (Synchronous) เช่น ห้องสนทนา (Chat Room) รวมถึงการใช้เครื่องมือสื่อสารในสังคมเครือข่าย Facebook เป็นต้น ดังนั้น เมื่อเรียนจบบทเรียนแล้ว จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในสภาพการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 3.60 (12-13) และผู้เรียนต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนในระบบอีเลิร์นนิ่งในรายวิชาอื่นๆ ของหลักสูตรอื่นๆ ด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการเรียนการสอนในระบบอีเลิร์นนิ่งจะมีข้อดีหลายประการแต่ก็ยังคงมีปัญหาคritical ได้แก่ การขาดทักษะของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนในระบบอีเลิร์นนิ่ง เนื่องจากสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง ผู้สอนจำเป็นต้องมีทักษะความรู้พื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์ ทักษะการสืบค้นข้อมูลในอินเทอร์เน็ต ที่สำคัญผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนในระบบอีเลิร์นนิ่ง ต้องเรียนรู้และมีทักษะการใช้เครื่องมือต่างๆ สร้างกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ซึ่งเป็นความสามารถของ

LMS ที่นำมาใช้บริหารจัดการระบบอีเลิร์นนิ่ง นอกจากนั้น ผู้สอนควรทำการวิจัยชั้นเรียนในระบบอีเลิร์นนิ่งอย่างต่อเนื่องในหลายๆ ประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่ การวิจัยหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการทดลองจัดการเรียนการสอน การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระบบอีเลิร์นนิ่งกับการสอนในชั้นเรียนปกติ การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมและพฤติกรรมของผู้เรียนในระบบอีเลิร์นนิ่ง การเปรียบเทียบการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนประเภทต่างๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้ทราบว่ากิจกรรมการเรียนการสอนประเภทใดที่เหมาะสมกับรายวิชาใด รวมถึงการประยุกต์ใช้เครื่องมือในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เช่น Facebook, Youtube ร่วมกับการเรียนการสอนในระบบอีเลิร์นนิ่งซึ่งมี LMS เป็นเครื่องมือหลักในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ เพราะสถิติการใช้บริการอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาในปัจจุบัน บริการที่ใช้มากที่สุดอันดับแรก คือ การใช้บริการสังคมเครือข่าย Facebook (www.facebook.com) มากที่สุด รองลงมาคือบริการวิดีโอคลิปใน Youtube (www.youtube.com) (15)

ดังนั้น หากมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาหรือสถาบันการศึกษาอื่นๆ ต้องการนำระบบอีเลิร์นนิ่งมาใช้ให้เกิดผลและประสบความสำเร็จได้จริง จำเป็นต้องมองการพัฒนาอย่างเป็นระบบให้ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การสร้างระบบบริหารจัดการและทีมงานมารองรับการดำเนินงานด้านอีเลิร์นนิ่งให้ชัดเจน การแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้อง ควรคำนึงถึงความพร้อมของ

โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีขององค์กร (5) แต่ที่สำคัญที่สุดน่าจะเป็นการพัฒนาเจตคติ ความรู้ และทักษะการเรียนการสอนด้วยระบบอีเลิร์นนิ่งของทั้งผู้สอนและผู้เรียนอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งจะส่งเสริมให้องค์กรกลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ทั้งนี้ เพราะเทคโนโลยีการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ครูผู้สอนเองจะต้องสามารถบูรณาการวิธีการสอนของตน (10) ให้ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

1. Wikipedia.org [home page on the Internet]. Perth : Learning management system. [cited 2011 July 9]. Available from: http://en.wikipedia.org/wiki/Learning_management_system
2. Naidu, S. : E-Learning A guidebook of principles, procedures and practices. CEMCA, Melbourne, pp. 8-9, 2006.
3. ศยามน อินสะอาด และคณะ: การออกแบบผลิตและพัฒนา e-Learning. โครงการการศึกษาไร้พรมแดน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, นครราชสีมา. หน้า 7-8, 2550.
4. กิดานันท์ มลิทอง: โอซีทีเพื่อการศึกษา. ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์, กรุงเทพมหานคร. หน้า 142-143, 2548.
5. Garrison, D. R. and Anderson, T. : E-Learning in the 21st Century. RoutledgeFalmer, London. p.20, p. 107-108, 2003.
6. กองบริการการศึกษา งานบัณฑิตศึกษา : คู่มือหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ ยะลา. 2552.
7. Wikipedia.org [home page on the Internet]. Perth What is Moodle. [cited 2011 July 2]. Available from: <http://moodle.org/about>.
8. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร : ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้แบบอีเลิร์นนิ่ง. [cited 2011 June 25]. Available from : <http://e-learning.yru.ac.th/eres>
9. กิดานันท์ มลิทอง: เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์, กรุงเทพมหานคร. 368 หน้า. 2548.
10. กิดานันท์ มลิทอง: โอซีทีเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์, กรุงเทพมหานคร. หน้า 174. 2548.
11. สันติรัฐ นันสะอาง: บทเรียนอีเลิร์นนิ่งเพื่อการสอนกรณีวิธีการผลิตเหล็ก. [cited 2011 July 25]. โครงการห้องสมุดเครือข่ายในประเทศไทย. 2551. Available from: http://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=118011&query=อีเลิร์นนิ่ง&s_mode=all&d_field=&d_start=0000-00-00&d_end=2554-08-02&limit_lang=&limited_lang_code=&order=&order_by=&order_type=&result_id=7&maxid=21.

12. ภัทรันถน เจริญลาภ: การพัฒนาบทเรียน e-Learning ชุดวิชาการพัฒนาศักยภาพระบบบริการพยาบาล ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร มหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. [cited 2011 July 25]. โครงการห้องสมุดเครือข่ายในประเทศไทย. 2552. Available from : http://tdc.thailis.or.th/tdc//browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=29727&query=e-Learning&s_mode=all&d_field=&d_start=0000-00-00&d_end=2554-08-03&limit_lang=&limited_lang_code=&order=&order_by=&order_type=&result_id=23&maxid=89.
13. อุทัย นิคม: การสร้างบทเรียนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่อง การออกแบบกราฟิก สำหรับบรรจุกัณฑ์. [cited 2011 July 25]. โครงการห้องสมุดเครือข่ายในประเทศไทย. 2553. Available from: http://tdc.thailis.or.th/tdc//browse.php?option=show&browsetype=title&titleid=45592&query=e-Learning&s_mode=all&d_field=&d_start=0000-00-00&d_end=2554-08-02&limit_lang=&limited_lang_code=&order=&order_by=&order_type=&result_id=53&maxid=89
14. Clark, R. C. and Mayer, R. E.: e-Learning and the Science of Instruction. Preiffer, San Francisco. p. 227-229. 2002.
15. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศศูนย์คอมพิวเตอร์ : สรุปสถิติการให้บริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย. จดหมายข่าวศูนย์คอมพิวเตอร์, ยะลา. หน้า 9-10. 2554.